

Ετήσια Έκθεση 2008

Περίληψη

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία

ISSN 1681-0155

<http://osha.europa.eu>

Ευρωπαϊκός Οργανισμός
για την Ασφάλεια και την
Υγεία στην Εργασία

Σημαντικές δραστηριότητες του 2008

Ο ρόλος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA) είναι να συμβάλλει στην προστασία των εργαζομένων στην Ευρώπη, μέσω της συλλογής, ανάλυσης και διάδοσης πληροφοριών σχετικά με την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, καλλιεργώντας παράλληλα μια νοοτροπία πρόληψης των εργατικών ατυχημάτων και των επαγγελματικών ασθενειών.

Το 2008, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός ανέλαβε δραστηριότητες σε μια σειρά βασικών τομέων, στην προσπάθειά του να υπογραμμίσει το γεγονός ότι σε περίοδο παγκόσμιας οικονομικής ύφεσης οι επιχειρήσεις/οργανισμοί δεν πρέπει να υποτιμούν τη σημασία της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας (EAY).

Το έργο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού το 2008 διαμορφώθηκε με άξονα την [Κοινοτική στρατηγική για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, 2007-2012](#), η οποία στοχεύει στη μείωση των ατυχημάτων και των ασθενειών που σχετίζονται με την εργασία στην ΕΕ και υπογραμμίζει τη σπουδαιότητα του ρόλου του Ευρωπαϊκού Οργανισμού.

Το 2008, το Διοικητικό Συμβούλιο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού θέσπισε νέα πενταετή [στρατηγική του Οργανισμού 2009-2013](#), η οποία περιλαμβάνει ένα νέο πολυετές πρόγραμμα εργασίας, στενά συνδεδεμένο με τους μακροπρόθεσμους στόχους και τις αξίες του Οργανισμού.

ΣΥΛΛΟΓΗ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων συλλογής και ανάλυσης πληροφοριών σχετικά με την EAY, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός, μέσω του Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου των Κινδύνων (ΕΠΚ), εκπόνησε μελέτη σκοπιμότητας για διάφορες μεθοδολογίες πρόβλεψης των μελλοντικών κινδύνων που ενδεχομένως θέτουν για την EAY οι νέες τεχνολογίες και οι νέοι τρόποι εργασίας. Το *πρόγραμμα Foresight* του Ευρωπαϊκού Οργανισμού έχει δεκαετή ορίζοντα πρόβλεψης και στοχεύει στην υποστήριξη των υπεύθυνων χάραξης πολιτικής προκειμένου να αναλάβουν δράση για την ασφάλεια των ευρωπαϊκών εργαζομένων *τώρα*.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός ολοκλήρωσε την [Πρόβλεψη εμπειρογνομώνων για τους αναδυόμενους χημικούς κινδύνους](#), η οποία είναι η τελευταία μιας σειράς υψηλού επιπέδου εκθέσεων και συγκεντρώνει τις τελευταίες εξελίξεις στους ταχέως μεταβαλλόμενους τομείς που σχετίζονται με την EAY, καθώς και αναδεικνύει συγκεκριμένα θέματα στα οποία πρέπει να επικεντρωθούν οι ερευνητές και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής. Στην έκθεση για τους αναδυόμενους χημικούς κινδύνους προσδιορίζονται κατηγορίες ουσιών, μεταξύ αυτών καρκινογόνες, ευαισθητοποιίες και αλλεργιογόνες ουσίες, οι οποίες εγείρουν ιδιαίτερες ανησυχίες λόγω των επιπτώσεών τους στην υγεία των εργαζομένων.

Σε άλλες εκδόσεις του ΕΠΚ παρουσιάστηκαν συνοπτικά οι σύγχρονες γνώσεις σχετικά με την [επαγγελματική δερματική έκθεση και τις δερματοπάθειες που σχετίζονται με την εργασία](#), την [έκθεση σε δονήσεις](#) και τις επιπτώσεις της στην υγεία, καθώς και σχετικά με τα [ναυσοωματίδια](#) και τις πιθανές επιπτώσεις τους στην υγεία και την ασφάλεια στον χώρο εργασίας.

Το πρόγραμμα *Η EAY σε αριθμούς* συνέχισε να αποτελεί βάση τεκμηρίωσης για την πρόληψη ατυχημάτων και ασθενειών στους χώρους εργασίας, συγκρίνοντας στατιστικά στοιχεία από διάφορες πηγές και ευρωπαϊκές χώρες. Το 2008, το πρόγραμμα επικεντρώθηκε στη διαχείριση αποβλήτων και στις αναπνευστικές παθήσεις.

Σύμφωνα με μια νέα έκθεση με τίτλο [Πρόβλεψη εμπειρογνομώνων για τους αναδυόμενους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους](#), όλο και περισσότεροι ευρωπαίοι εργαζόμενοι επηρεάζονται από άγχος και άλλους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους. Για τους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους και τις επιπτώσεις τους οργανώθηκε σεμινάριο, ενώ στατιστικά στοιχεία σχετικά με το εργασιακό άγχος διατίθενται στην έκθεση *Η EAY σε αριθμούς: Άγχος στην εργασία*.

Η [Ευρωπαϊκή έρευνα επιχειρήσεων σχετικά με νέους και αναδυόμενους κινδύνους \(ESENER\)](#) ξεκίνησε το 2008. Το συγκεκριμένο έργο συνίσταται στη συλλογή πληροφοριών από εκπροσώπους και διαχειριστές του τομέα της ασφάλειας και της υγείας σχετικά με τους σύγχρονους τρόπους διαχείρισης κινδύνων

στους χώρους εργασίας, με ιδιαίτερη έμφαση στους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους.

Υπεγράφη επίσης *μνημόνιο συμφωνίας* στο πλαίσιο του [NEOY προγράμματος OSH ERA](#), με σκοπό τον συντονισμό της ευρωπαϊκής έρευνας για τους νέους και αναδυόμενους κινδύνους. Στο *μνημόνιο* καθορίζονται τα θέματα προτεραιότητας για τις κοινές ερευνητικές δραστηριότητες στις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

Στον τομέα της *Ενημέρωσης για το Περιβάλλον Εργασίας*, όπου προωθείται η συνεργασία των κρατών μελών σε ό,τι αφορά τη συλλογή πληροφοριών και την έρευνα, ο Οργανισμός εκπόνησε τρεις μείζονες εκθέσεις για τη στήριξη της ενημερωτικής εκστρατείας σχετικά με την εκτίμηση κινδύνων για τους *Ασφαλείς και Υγιείς χώρους εργασίας 2008-2009* και διοργάνωσε την απονομή *Βραβείων καλής πρακτικής* για την επιβράβευση επιχειρήσεων και άλλων οργανισμών που έχουν διακριθεί για τη συμβολή τους στην προαγωγή της εκτίμησης κινδύνου στους χώρους εργασίας.

Η νέα έκθεση με τίτλο [Προστασία των εργαζομένων στον τομέα των ξενοδοχείων, των εστιατορίων και της τροφοδοσίας \(HORECA\)](#) παρέχει μια επισκόπηση του κλάδου, ορισμένων από τους κινδύνους που επικρατούν σε αυτόν καθώς και των τρόπων προστασίας των εργαζομένων.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός παρείχε επίσης ενημέρωση σε σχέση με κινδύνους για την ασφάλεια και την υγεία στον κλάδο των οδικών μεταφορών.

Επιτελέστηκε έργο σχετικά με την επικείμενη έκθεση για τα οικονομικά κίνητρα, στην οποία γίνεται επικαιροποιημένη παρουσίαση των κινήτρων που παρέχουν οι ευρωπαϊκές χώρες προκειμένου να ενθαρρύνουν την επίτευξη καλών επιδόσεων στον τομέα της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας, ενώ μια βιβλιογραφική επισκόπηση της *EAY και των οικονομικών επιδόσεων σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις* εξετάζει τη σχέση μεταξύ οικονομικού οφέλους και καλών συνθηκών εργασίας.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός συμμετείχε στη διαμόρφωση του *προγράμματος για την Προαγωγή της επαγγελματικής υγείας*, στο πλαίσιο του οποίου θα συλλεχθούν και θα διαδοθούν πληροφορίες που μπορούν να συμβάλλουν στην οργάνωση ενημερωτικών εκστρατειών για την επαγγελματική υγεία.

Εξετάστηκαν πρακτικές πληροφορίες σχετικά με προβλήματα ασφάλειας και υγείας που αντιμετωπίζουν οι [εργαζόμενοι στον τομέα της καθαριότητας](#), καθώς και περιπτώσιολογικές μελέτες σχετικά με τους τρόπους *ενσωμάτωσης* της EAY στην εκπαίδευση.

Σε συνέχεια της ενημερωτικής του εκστρατείας για τις μυοσκελετικές παθήσεις το 2007 με τίτλο [Μειώστε την καταπόνηση](#), ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός δημοσίευσε την [Έκθεση πρόληψης των ΜΣΠ](#) η οποία παρέχει συμβουλές για την αντιμετώπιση των ΜΣΠ στους χώρους εργασίας.

Επιτελέστηκαν προπαρασκευαστικές εργασίες και συλλέχθηκαν πληροφορίες σχετικά με τη συντήρηση κτιρίων και εξοπλισμού στους χώρους εργασίας, τομέας ο οποίος θα αποτελέσει αντικείμενο της πανευρωπαϊκής ενημερωτικής εκστρατείας του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για τους *Ασφαλείς και Υγιείς χώρους εργασίας* κατά την περίοδο 2010-2011.

Το 2008 υπογράφηκε σύμβαση για ένα νέο, ενιαίο Θεματικό Κέντρο. Πρόκειται για μια κοινοπραξία σημαντικών ιδρυμάτων που ασχολούνται με θέματα επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας στην ΕΕ. Το θεματικό κέντρο θα είναι ο βασικός πάροχος εξειδικευμένων πληροφοριών του Ευρωπαϊκού Οργανισμού σε θέματα EAY. Η σύμβαση μπορεί να ανανεωθεί για διάστημα τεσσάρων ετών κατά το μέγιστο.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΩΘΗΣΗ

Όσον αφορά τις δραστηριότητες επικοινωνίας και διάδοσης πληροφοριών σε θέματα EAY, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός εργάστηκε για την προώθηση της [Εκστρατείας Εκτίμησης Κινδύνου για Ασφαλείς και Υγιείς Χώρους Εργασίας](#). Η διεξοδική εκτίμηση κινδύνου αποτελεί τον ακρογωνιαίο λίθο για τη διαχείριση της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία. Μέχρι στιγμής, στα σεμινάρια, στις επιμορφωτικές εκδηλώσεις και στις συνόδους εργασίας της εκστρατείας συμμετείχαν περισσότερα από 7.000 άτομα και διανεμήθηκαν περίπου 2 εκατομμύρια έντυπα.

Η εκστρατεία είναι η πρώτη που βασίζεται σε ένα καινούργιο διετές μοντέλο, παρέχοντας περισσότερο χρόνο για προετοιμασία και παρακολούθηση, ιδίως σε ό,τι αφορά στην προώθηση καλών πρακτικών και στην ανάπτυξη δικτύων και συμπράξεων κομβικής σημασίας για την επιτυχία της. Μέχρι τα τέλη του 2008,

εγγράφηκαν 17 οργανισμοί ως [επίσημοι εταίροι της εκστρατείας](#).

Η *Ευρωπαϊκή Εβδομάδα για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία* διεξήχθη από τις 20 έως τις 24 Οκτωβρίου 2008 και κατά τη διάρκεια της διοργανώθηκαν εκατοντάδες δραστηριότητες και εκδηλώσεις σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Στο πλαίσιο της εκστρατείας εφαρμόστηκε ένα νέο, πιο ευέλικτο μοντέλο στήριξης των Εστιακών Πόλων, τους οποίους αποτελούν συνήθως οι εθνικές αρχές για την ασφάλεια και την υγεία του εκάστοτε κράτους μέλους. Το *Πρόγραμμα Μέτρων Υποστήριξης Ευρωπαϊκών Εκστρατειών* (ECAP) βασίζεται στην παροχή υπηρεσιών προς τους Εθνικούς Εστιακούς Πόλους από εξωτερικούς συνεργάτες του Ευρωπαϊκού Οργανισμού.

Η [τελετή λήξης της εκστρατείας](#) του 2007 [Μειώστε την καταπόνηση](#) πραγματοποιήθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2008 και απονεμήθηκαν τα [Ευρωπαϊκά βραβεία καλής πρακτικής](#) σε επιχειρήσεις/οργανισμούς που ξεχώρισαν για τη συμβολή τους στην αντιμετώπιση των ΜΣΠ.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός δημοσιοποίησε το έργο του μέσω του Google AdWords και προώθησε τις νέες εκθέσεις του για τους ψυχοκοινωνικούς κινδύνους και τον τομέα HORECA μέσω ενημερωτικών δελτίων με τα ειδικά στοιχεία που αφορούν σε κάθε χώρα μέλος.

Το 2008 πραγματοποιήθηκε [εξωτερική αξιολόγηση των παλαιότερων εκστρατειών](#) και των πρωτοβουλιών του Ευρωπαϊκού Οργανισμού.

Στην [ιστοθέση του Ευρωπαϊκού Οργανισμού](#) προστέθηκαν νέα εργαλεία και ενιαία σημεία πρόσβασης, ενώ δημιουργήθηκε ιστοθέση για τον [Napo](#), τον δημοφιλή χαρακτήρα κινουμένων σχεδίων. Για την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας της ιστοθέσης του Ευρωπαϊκού Οργανισμού συστάθηκε επιτροπή χρηστών.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός συνέχισε επίσης το εκδοτικό του πρόγραμμα, διαδίδοντας ενημερωτικό υλικό για θέματα EAY στο ευρύ κοινό.

ΑΝΑΠΤΥΣΣΟΝΤΑΣ ΤΟ ΔΙΚΤΥΟ

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός συνέχισε να αναπτύσσει τα δίκτυά του σε επίπεδο ΕΕ, με το

γραφείο σύνδεσης Βρυξελλών να συντονίζει το έργο του με το έργο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής και άλλων οργάνων.

Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός συνέχισε να λαμβάνει μέρος σε προγράμματα προετοιμασίας χωρών για τη δυνητική ένταξή τους στην ΕΕ, εναρμονίζοντας τις δραστηριότητές τους στον τομέα της EAY με τις δραστηριότητες των κρατών μελών.

Το 2008, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός συνέχισε το έργο του για την ενίσχυση της συνεργασίας του με τους διεθνείς του εταίρους –ιδίως με το Διεθνές Γραφείο Εργασίας (ILO), την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας (WHO) και την Επιτροπή Ανώτερων Επιθεωρητών Εργασίας (SLIC)– με σκοπό την ανταλλαγή εμπειριών και παραδειγμάτων καλής πρακτικής και την εξασφάλιση συνεργιών για τη διοργάνωση κοινών ενημερωτικών εκστρατειών και δραστηριοτήτων ευαισθητοποίησης.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ 2009

Το 2009 θα δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα σε τομείς όπως η εφαρμογή της μεθοδολογίας του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την πρόβλεψη νέων και αναδυόμενων κινδύνων (ενδεχομένως αρχίζοντας από τους τομείς της ενέργειας και του περιβάλλοντος), η συλλογή δεδομένων σχετικά με τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες στην εργασία, στο πλαίσιο του προγράμματος «Η EAY σε αριθμούς», η παρουσίαση των πρώτων αποτελεσμάτων της [έρευνας ESENER](#) για τις επιχειρήσεις, η εκπόνηση εκθέσεων σχετικά με τους κινδύνους για την EAY στον κλάδο των μεταφορών και η έρευνα σε θέματα δημοσίων και ιδιωτικών συμβάσεων καθώς και για τον ρόλο τους στην παροχή οικονομικών κινήτρων για την επίτευξη καλών επιδόσεων στον τομέα της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας.

Επιπλέον, οι δραστηριότητες στον τομέα των εκστρατειών το 2009 θα περιλαμβάνουν το δεύτερο έτος της [Εκστρατείας Εκτίμησης Κινδύνου για Ασφαλείς και Υγιείς Χώρους Εργασίας](#) –με την απονομή των [Βραβείων καλής πρακτικής](#)–, τη δημοσιοποίηση εκθέσεων για την εκστρατεία, τη διάθεση εργαλείων εκτίμησης κινδύνου μέσω του Διαδικτύου και την τελετή λήξης της εκστρατείας τον Νοέμβριο. Παράλληλα, θα αρχίσουν οι προετοιμασίες για την επόμενη εκστρατεία του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για Ασφαλείς και Υγιείς Χώρους Εργασίας κατά την περίοδο

2010-2011, η οποία θα επικεντρωθεί στις εργασίες ασφαλούς συντήρησης. Στο πλαίσιο της εκστρατείας θα συναφθούν ξανά εταιρικές σχέσεις και το σχετικό υλικό της (περιλαμβανομένης της ιστοθέσης της εκστρατείας) θα καταρτιστεί σε 22 γλώσσες.

Θα πραγματοποιηθεί τέλος εξωτερική αξιολόγηση του νέου μοντέλου της εκστρατείας και του νέου Προγράμματος Μέτρων Υποστήριξης Ευρωπαϊκών Εκστρατειών (ECAP).